

प्रदेश लोक सेवा आयोग, कर्णाली प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवाको कृषि सेवा, फिसरिज समूह, अधिकृतस्तर नवौ तह वा सो सरहको खुला, अन्तर तह र
आन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम र परीक्षा योजना

पाठ्यक्रमको रूपरेखा:- यस पाठ्यक्रम योजनालाई दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ।

परीक्षाको चरण	परीक्षाको किसिम	पूर्णाङ्क
प्रथम चरण	लिखित परीक्षा (Written Examination)	२००
द्वितीय चरण	अन्तर्वार्ता (Interview)	३०

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा योजना (Written Examination Schedule)								
पत्र	विषय	खण्ड	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	प्रश्नसंख्या	परीक्षा प्रणाली	अङ्कभार	समय
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन तथा सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय	(क) प्रशासन र व्यवस्थापन	५०	४०	१०	छोटो उत्तर (Short Answer)	१० प्रश्न x ५ अङ्क = ५०अङ्क	१ घन्टा ३० मिनेट
		(ख) सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय	५०		५	लामो उत्तर (Long Answer)	५ प्रश्न x १० अङ्क = ५०अङ्क	१ घन्टा ३० मिनेट
द्वितीय	सेवा समूह सम्बन्धी प्राविधिक विषय		१००	४०	४	विश्लेषणात्मक समिक्षा	४ प्रश्न x १५ अङ्क = ६०अङ्क	३ घन्टा
					२	विश्लेषणात्मक र समाधानमुलक उत्तर	२ प्रश्न x २० अङ्क = ४०अङ्क	
द्वितीय चरण: अन्तर्वार्ता (Interview)								
विषय					पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		
अन्तर्वार्ता (Interview)					३०	बोर्ड अन्तर्वार्ता (Board Interview)		

द्रष्टव्य

- यस पाठ्यक्रम अनुसार दुई पत्रको लिखित परीक्षा लिईनेछ।
- माथि परीक्षा योजनामा उल्लिखित कृषि सेवा अन्तर्गतका सबै समूह, उपसमूहहरूको पाठ्यक्रमको प्रथम खण्ड (क) को विषयबस्तु एउटै हुनेछ। तर प्रथमखण्ड (ख) र द्वितीयपत्रको पाठ्यक्रम सम्बन्धित सेवा, समूह अनुरूप फरक फरक हुनेछ।
- खुला र समावेशी समूहको एउटै प्रश्नपत्रबाट परीक्षा सञ्चालन हुनेछ।

४. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी वा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ।
५. प्रथमपत्र खण्ड (क) को लिखित परीक्षा उल्लिखित सेवा समूहका लागि संयुक्त रूपमा एउटै प्रश्नपत्रबाट एकैदिन वा छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट छुट्टाछुट्टै दिन पनि हुन सक्नेछ।
६. प्रथमपत्र खण्ड (ख) को लिखित परीक्षा उल्लिखित सेवा, समूहका लागि एकैदिन वा छुट्टाछुट्टै दिन पनि हुन सक्नेछ। यसैगरी द्वितीयपत्रको परीक्षा पनि समूह, उपसमूह अनुरूप एकैदिन वा छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट छुट्टाछुट्टै दिन हुन सक्नेछ।
७. परीक्षा हलमा मोबाइल फोन, स्मार्ट वाच, हेड फोन वा यस्तै प्रकारका विद्युतीय उपकरण, पुस्तक, नोटबुक, झोला लगायतका बस्तुहरू लैजान पाइने छैन।
८. लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाईबाट प्रश्नहरू सोधिनेछ साथै परीक्षा योजनामा उल्लेख भए बमोजिमका प्रश्नहरू पाठ्यक्रमको जुनसुकै एकाईबाट पनि सोध्न सकिनेछ।
९. प्रथमपत्र खण्ड (क) को लागि एउटा मात्र उत्तरपुस्तिका हुनेछ भने प्रथमपत्र खण्ड (ख) र द्वितीयपत्रका प्रत्येक प्रश्नका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन्।
१०. समस्या समाधानको उत्तर आवश्यकता अनुसार निम्नानुसार चार भागमा विभाजन गरी प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ।
 - A. पहिलो भागमा समस्याको पहिचान र विश्लेषण।
 - B. दोश्रो भागमा समस्या समाधानको लागि मौजुदा सरकारी नीति र कार्यक्रम।
 - C. तेश्रो भागमा समस्या समाधानको लागि सुझाव।
 - D. चौथो भागमा सुझाव कार्यान्वयन अनुगमन र मूल्यांकन गर्ने ठोस तरिका।
११. यस पाठ्यक्रम अनुसारका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगावै संशोधन भई कायम रहेका विषयवस्तुलाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।
१२. प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ।
१३. लिखित परीक्षा र अन्तर्वार्ताको कुल प्राप्ताङ्कको आधारमा अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिनेछ।
१४. पाठ्यक्रम लागू हुने मिति: २०८१।०२।२८

प्रदेश लोक सेवा आयोग, कर्णाली प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवाको, कृषि सेवा, फिसरिज समूह, अधिकृतस्तर नवौ तह वा सो सरहको खुला, अन्तर तह र आन्तरिक
अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम
प्रथम पत्र:- खण्ड (क) प्रशासन र व्यवस्थापन

अङ्क: ५०

१. राज्य र सरकार

- १.१. व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायपालिका बीचको अन्तरसम्बन्ध
- १.२. सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन
- १.३. नेपालको विद्यमान संविधान
- १.४. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीचको अन्तरसम्बन्ध

२. सार्वजनिक प्रशासन

- २.१. सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा
- २.२. कर्मचारी प्रशासनका आधारभुत पक्षहरू
- २.३. आर्थिक प्रशासन: बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन

३. व्यवस्थापन

- ३.१. व्यवस्थापनको अवधारणा
- ३.२. कर्मचारीमा नेतृत्व, उत्प्रेरणा, नियन्त्रण र समन्वयको महत्त्व
- ३.३. व्यवस्थापन सूचना प्रणाली

४. विकासका आयामहरू

- ४.१. विकास प्रशासनको अवधारणा
- ४.२. विकासमा जनसहभागिता
- ४.३. आवधिक योजना
- ४.४. दिगो विकास
- ४.५. गरिबी निवारण
- ४.६. सुशासन
- ४.७. विकासमा गैरसरकारी संस्थाको भूमिका
- ४.८. जनसंख्या र बसाईसराई
- ४.९. अनौपचारिक अर्थतन्त्र

५. लोकतन्त्र र मानव अधिकार

- ५.१. लोकतन्त्र र समावेशीकरण
- ५.२. कानूनी राज्य
- ५.३. मानव अधिकार
- ५.४. लैङ्गिक सवाल
- ५.५. आरक्षण र सकारात्मक विभेद
- ५.६. प्रतिनिधित्वको सिद्धान्त र समानुपातिक प्रतिनिधित्व

६. नेपाली समाज र यसको बनोट

- ६.१. नेपालका विविध जात/जाति/वर्ग/समुदायहरूको सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक र धार्मिक अवस्था र रहनसहन
- ६.२. आदिवासी, जनजाति, मधेशी, दलित, अपाङ्ग र महिलाहरूको वर्तमान अवस्था, उत्थानका प्रयासहरू, समस्या, समाधान र सम्भावनाहरू

प्रदेश लोक सेवा आयोग, कर्णाली प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवाको, कृषि सेवा, फिसरिज समूह, अधिकृतस्तर नवौ तह वा सो सरहको खुला, अन्तर तह र
अन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
प्रथम पत्र:- खण्ड (ख) सेवा समूह सम्बन्धी सामान्य विषय

अङ्क: ५०

१. निजामती सेवा ऐन, २०४९ र निजामती सेवा नियमावली, २०५०
२. कर्णाली प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०८० र नियमावली, २०८०
३. नेपाल कृषि सेवा (गठन, समूह तथा श्रेणी विभाजन र नियुक्ति) नियमहरू, २०५१
४. आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ तथा आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७
५. कर्णाली प्रदेश, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०७४ र कर्णाली प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०७५
६. सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा कर्णाली प्रदेश सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०७८
७. जलचर संरक्षण ऐन, २०१७ (संसोधन सहित)
८. चालु आवधिक योजना (कृषि सम्बन्धी मात्र), कर्णाली प्रदेश चालु आवधिक योजना (कृषि सम्बन्धी मात्र)
९. कृषि विकास रणनीति
१०. नेपालमा मत्स्य विकासका संभाव्यता, अवसर र चुनौतीहरू
११. गरिवी निवारणमा मत्स्य विकासको भूमिका
१२. मत्स्य विकासमा महिला सहभागिता र सरोकारवालाहरूको भूमिका
१३. माछा उत्पादन र बजार व्यवस्था
१४. सरकारी मत्स्य विकास केन्द्रहरू र तिनीहरूको भूमिका
१५. मत्स्य अनुसन्धान केन्द्रहरू
१६. कृषि क्षेत्रमा मत्स्य विकासको योगदान
१७. मत्स्य विकास कार्यक्रममा कृषि सम्बन्धि नीतिगत व्यवस्थाहरू
१८. मत्स्य विकास र जैविक विविधता संरक्षण
१९. स्थानीय माछाहरूको संरक्षण
२०. मत्स्य विकास कार्यक्रमको पकेट प्याकेज र रणनीति
२१. मत्स्य रोगहरू र निदानका उपायहरू
२२. माछा सुकाउने तरिकाहरू र बजारीकरण
२३. माछा फार्महरूको स्थल छनौट, पोखरी निर्माण र तिनीहरूको व्यवस्थापन
२४. माछाभूरा उत्पादनका तरीकाहरू र ढुवानी व्यवस्था
२५. मत्स्य विकासमा निजी क्षेत्रको भूमिका
२६. नेपालमा सिफारिस गरिएका माछाका जातहरू सम्बन्धी जानकारी
२७. मत्स्य ह्याचरी र नर्सरीको व्यवस्थापन
२८. माछापालन तरीकाहरू

--The End--

1. Introduction

- 1.1 Importance of aquaculture in Nepal
- 1.2 Potentialities and prospects of aquaculture
- 1.3 Types of aquaculture systems in different water environment
- 1.4 Biology of major fresh water cultivated fishes
 - 1.4.1 Biology of cultivated fishes
 - 1.4.2 Biology of artificial propagation
- 1.5 Fish culture system in Nepal
 - 1.5.1 Extensive system
 - 1.5.2 Semi Intensive system
 - 1.5.3 Intensive system
- 1.6 Type of fish production system in Nepal
 - 1.6.1 Integrated aquaculture
 - 1.6.2 Rice-fish culture
 - 1.6.3 Cage and Enclosure fish culture
 - 1.6.4 Pond fish culture
 - 1.6.5 Aquaculture in marginal swamps
 - 1.6.6 Open water stocking
- 1.7 Design and construction of fish pond
 - 1.7.1 Integrated aquaculture
 - 1.7.2 Site selection and preparation
 - 1.7.3 Overall layout of the farm
 - 1.7.4 Leakage control and soil management

2. Present Status of Fisheries Development in Nepal

3. Fisheries Plan (five year and long term prospects plans)

4. Fish Hatchery and Nursery Management Techniques

- 4.1 Hatchery design and construction
- 4.2 Nursery pond management

5. Fish Breeding

- 5.1 Artificial breeding
- 5.2 Natural breeding

6. Fish Health Management

7. Fisheries Project Planning and Management

8. Fisheries Extension and Training Methods

9. Planning of Integrated Fish Farm

- 9.1 Necessity, objectives and system of planning management
- 9.2 Planning models

- 9.3 Design and construction of integrated fish farm
- 10. Waste in Aquaculture
- 11. Economically Important Indigenous Fish Species of Nepal (Cold water fishes) and its Prospects for Fisheries Conservation
- 12. Aquatic Animal Protection Act, 2017 (with amendments)
- 13. Pond Fertilization
 - 13.1 Types of fertilizers
 - 13.2 Use of fertilizers
- 14. Role and Importance of Fisheries in Food Security and Poverty Alleviation
- 15. Importance of Aquatic Resources for Indigenous Peoples
- 16. Fisheries Policies and Fisheries Research in Nepal
- 17. Bio-diversity Conservation related to Aquaculture
- 18. Limnological Aspects and Aquaculture Economics
- 19. Fish Taxonomical Studies, Migration Biology and Fish Migration
- 20. Fish Mythological and Physiological Biology

--The End--